

Miljödepartementet
Enheten för naturmiljö
Ruona Burman

Öster Malma 2011-08-15

Remissvar Rovdjurens bevarandestatus SOU 2011:37 M2011/1767Nm

Svenska Jägareförbundet, nedan kallat förbundet, vill inledningsvis säga att dagens mycket stora rovdjursstammar i Sverige, sannolikt flest rovdjur i Europa, har mycket stor negativ påverkan på våra medlemmars intressen. Påverkan är dessutom stor för tamdjursägare, markägare och andra med intressen i landsbygden. Trots detta har Förbundet antagit en policy som säger att de stora rovdjuret är en del av den svenska faunan. De handlingsplaner som följer av vår policy anger toleransnivåer för rovdjursstammarna som våra medlemmar bedömt som rimliga. Dessa nivåer har tagit hänsyn till våra internationella åtaganden och biologiska grundförutsättningar och förbundets medlemmar har visat stor förståelse för majoritetens önskemål om stammar som överlever även på sikt vid framtagandet av handlingsplanerna.

Tyvärr kan vi nu konstatera att de nivåer som våra medlemmar accepterat vida har överskridits, nationellt och/eller regionalt. Förbundet ser därför med mycket stor oro på den nu liggande utredningen om de stora rovdjurens bevarandestatus. Om utredarens föreslagna nivåer också blir samhällets kommer både nationellt självbestämmande som regionalt inflytande till stora delar att omöjliggöras. De överstora stammarna i delar av landet kan komma att permanentas.

Sammanfattning

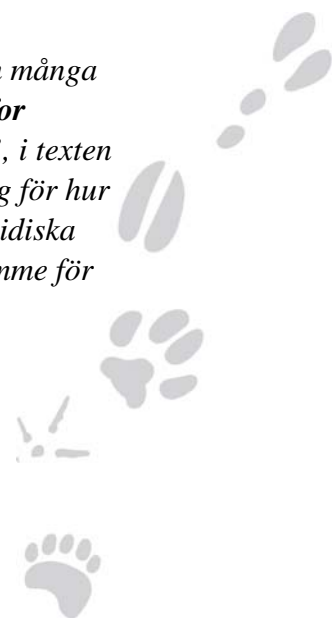
*EU kommissionen har insett att de stora rovdjuret skapar konflikter som många andra arter inte är i närheten av. Därför har man antagit ” **Guidelines for Population Level Management Plans for Large Carnivores in Europe**”, i texten nedan kallade Rovdjursriktlinjerna. Syftet med dessa är att ge vägledning för hur Art- och habitatdirektivet kan tolkas i syfte att både uppfylla såväl de juridiska grundkraven som direktivet ställer som de biologiska, men ändå ge utrymme för*

Jägareförbundet Mitt

Box 65, Kyrkvägen 1, SE-660 60 Molkom · Tel: 0553-108 30 · Fax: 0553-108 54

Plusgiro: 152292-9 · Bankgiro: 566-6755 · Org. nr: 802001-6658

www.jagareforbundet.se

den socioekonomiska hänsyn som krävs för så konfliktskapande arter som de stora rovdjuren är.

Mot den bakgrunden finner Svenska Jägareförbundet det anmärkningsvärt att utredaren inte har följt regeringens direktiv för utredningen. Istället för att följa rovdjursriktlinjerna har utredaren valt att, till stora delar, göra egna bedömningar och t o m kritisera de riktlinjer han satts att följa. Följden av detta är att de föreslagna referensvärdena ligger långt över de som Sverige är förpliktigade till enligt Art- och habitatdirektivet och att utrymmet för socioekonomisk hänsyn blir minimal.

Förbundet anser att regeringen bör utgå från de beräkningar som finns för minsta livskraftiga population för respektive art och utifrån dem göra relevanta bedömningar av de "högre ambitioner" som ställs enligt Art- och habitatdirektivet. Då den nivån inte är kvantifierad, kan regeringen ta socioekonomisk hänsyn vid sin bedömning. Vidare bör den genetiska variationen säkras genom att de Fennoskandiska populationerna binds samman som rovdjursriktlinjerna anger, istället för att som utredningen förordar, utgå från en isolerad Skandinavisk stam. 500 regeln bör därför inte användas vid beräkningen.

Varg

Förbundet accepterar under inga omständigheter ett referensvärde på 450 vargar i Sverige. Det skulle vara förödande för våra medlemmar och för andra med intressen i landsbygden.

Regeringen bör istället fortsätta på den inslagna vägen med att förbättra stammens genetiska status.

Regeringen bör inte sätta en bestämd nivå för inavelsgrad för att nå en gynnsam bevarandestatus, som utredningen föreslår. Målet bör istället formuleras i termer av invandringtakt/genetisk förstärkning, så som rovdjursriktlinjerna anger (antal invandrare per generation).

Förbundet anser att 200 vargar i Skandinavien, förutsatt att invandringen/genetiska förstärkningen garanteras uppfyller våra internationella åtaganden. Referensvärdet (FRP) för varg bör utgå från 200 vargar i Skandinavien.

Björn

Förbundet anser att de 1800 björnar som utredningen anger som referensvärde vare sig är motiverat ur ett juridiskt eller biologiskt perspektiv. Dagens

minimnivå 1000 björnar uppfyller alla krav som kan ställas på en svensk björnstam. En förändring av miniminivå till 1800 björnar skulle leda till minskad trovärdighet för rovdjurspolitiken och försvåra regionalt självbestämmande. Referensvärdet (FRP) för björn bör sättas till 1000 björnar.

Järv

Förbundets medlemmar påverkas i liten grad av järvstammen. Förbundet vet dock att rennäringen påverkas negativt av järv och det samlade rovdjurstrycket. En ännu större stam är inte motiverat. Dagens etappmål 90 föryngringar bör utgöra referensvärdet, FRP.

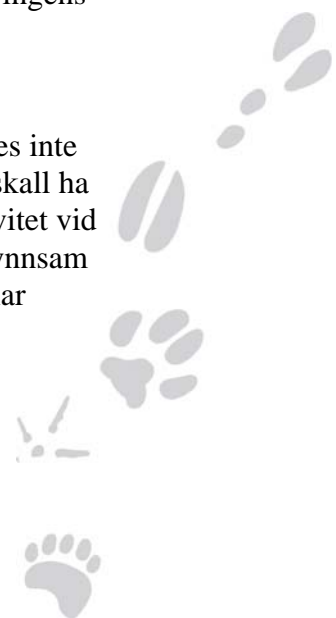
Lodjur

Dagens lodjurstam skapar stora konflikter. Redan dagens stam, som ligger något över det nu föreslagna referensvärdet 1200 lodjur, äventyrar rennäringen och omöjliggör rådjursförvaltning i stora delar av Mellansverige. Riksdagens mål är att halvera lodjurstammen i renskötselområdet. Samtidigt viker rådjurstammen kraftigt i Mellansverige, vilket leder till minskande lodjurstam. Sammantaget innebär detta att 1200 lodjur kanske inte går att upprätthålla, speciellt inte om stammen minskas i renskötselområdet. Det finns inga vare sig juridiska eller biologiska motiv för ett referensvärde på 1200 lodjur. De 700 lodjur som fanns vid EU inträdet uppfyller alla de krav som ställs på Sverige. 700 lodjur bör vara referensvärde för Sverige.

Inledning

Svenska Jägareförbundet, nedan kallat förbundet, anser det vara viktigt att begreppet gynnsam bevarandestatus är föremål för genomlysning. Förbundets åsikt är dock att redan den förra rovdjursutredningen "Betänkande SOU 2007:89 Rovdjuren och deras förvaltning" borde ha kunnat utgöra grund för regeringens bedömningar.

Förbundet vill redan inledningsvis poängtera att begreppet gynnsam bevarandestatus inte är kvantifierat i Art- och habitatdirektivet. Det anges inte vilken utdöenderisk eller vilket genetiskt utbyte som krävs för att en art skall ha en gynnsam bevarandestatus. Det innebär i sin tur i stort mått av subjektivitet vid fastställandet av referensvärden och i förlängningen om en art uppnått gynnsam bevarandestatus eller inte. Förbundet noterar att utredningen till stora delar

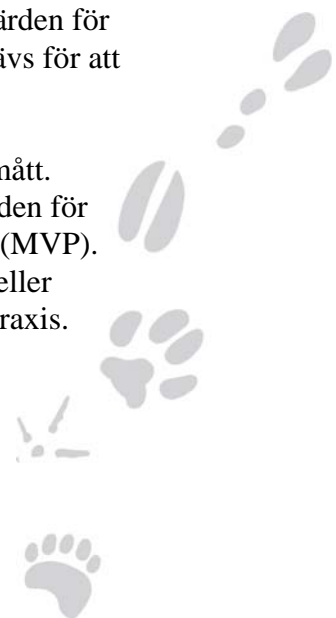
överlåtit till naturvetare att sätta gränsvärden som borde sättas av politiker. Trots att utredaren valt att låta naturvetenskapliga önskemål vara vägledande för ställningstagandena lyckas inte utredningen på ett adekvat sätt förklara hur den kommit fram till de slutgiltiga bedömningarna. Dessutom skiljer sig bedömningarna mellan arterna åt på ett sätt som inte utredaren själv kan förklara bakgrunden till. Förbundet vill med detta påpeka det stora måttet av subjektivitet som ligger till grund för bedömningar av gynnsam bevarandestatus och att olika utredare och länder gör vitt skilda bedömningar.

Några exempel: Frankrike anger att den franska vargstammen som har färre än 150 individer har gynnsam bevarandestatus, Finland anger ca 200 individer, Slovenien anger att de har gynnsam bevarandestatus trots att de har under 100 vargar osv. Den förra rovdjursutredningen angav att 200 vargar låg när gränsen för gynnsam bevarandestatus. Roddjursutredningen SOU 1999:146 angav även den 200 individer som en livskraftig stam. I kontrast står Artdatabanken som gjort bedömningen att det krävs 1200 vargar. Den nu pågående rovdjursutredningen föreslår 450 vargar, medan den internationella expertgrupp som utredaren anlitat föreslår 750 vargar. Inget av dessa ställningstaganden kan anses vara mera rätt eller fel än de övriga. De är endast utslag för det tolkningsutrymme som Art- och habitat direktivet ger. Utredaren erkänner detta i kapitel 1.3 där han skriver, ” Det är utredningens bestämda uppfattning att det inte i något sammanhang finns några helt objektiva kriterier.” Förbundet anser att det är av helt avgörande betydelse för regeringens ställningstaganden att de juridiska implikationerna tydliggörs innan regeringen tar ställning i fråga om gynnsam bevarandestatus. Förbundet menar att rovdjursutredaren i alltför hög grad utgått från ”naturvetenskapliga önskemål” och låtit dessa bli liktydiga med EU:s ”juridiska minimikrav”. Förbundet har även framfört denna kritik under utredningens arbete.

Förbundet menar att angreppssättet borde ha varit det omvända. Först måste de juridiska minimikraven utredas, t ex lägsta acceptabla risknivå, och därefter skall den naturvetenskapliga expertisen beräkna hur många djur som krävs för att uppfylla minimikravet. Utredningen har valt det omvända angreppssättet.

Som en följd av detta har genetiker och bevarandebiologer själva fått föreslå risknivåer, tidsaspekter m.m. Vilket i sin tur lett till föreslagna referensvärden för populationerna som ligger långt över de nivåer som, enligt förbundet, krävs för att uppfylla Sveriges åtaganden gentemot EU.

Gynnsam bevarandestatus (GYBS) inte enbart är ett naturvetenskapligt mått. GYBS innehåller i mycket stor utsträckning politiska avvägningar. Grunden för GYBS bygger däremot på beräkningar av minsta livskraftiga population (MVP). Men inte heller för MVP finns full konsensus om hur det skall beräknas eller vilken utdöenderisk som skall användas, möjligen finns det vedertagen praxis.

Förbundets utgångspunkt är att Art- och habitatdirektivet kräver att GYBS skall sättas högre än MVP, men att de högre ambitioner som direktivet eftersträvar inte finns kvantifierade. Det innebär att ”den högre ambitionen” är ett politiskt ställningstagande, inte ett vetenskapligt. Förbundets bestämda uppfattning är att Sverige bör inta en inställning där både MVP och GYBS sätts på lägsta möjliga nivå, utifrån direktivets grundkrav. Det möjliggör nationell förvaltning av arterna utifrån varje arts förutsättningar och utifrån de samhällsvetenskapliga och socioekonomiska aspekterna. Även miniminivåerna bör sättas på nivåer som ger utrymme för förvaltningen, inte minst regional förvaltning. Det behöver inte betyda inte att förvaltningsnivåerna ens kommer att ligga i närheten av miniminivån. Björnen är ett bra exempel. Miniminivå är 1000 björnar men det finns idag drygt 3000. Det ger oss ett förvaltningsutrymme på 2000 björnar. Vi bör eftersträva samma princip för de övriga arterna, men med grundnivåer som redan från början utgår från ett vidare socioekonomiskt perspektiv. Det senaste årets omfattande diskussioner kring lodjursförvaltningen visar tydligt vilka negativa effekter höga nationella mål har för möjligheten att genomföra en regional förvaltning.

Sveriges ställningstaganden kan komma att få återverkningar på andra EU länders rapporter. Finland som enligt uppgift framfört samma grundsyn till utredningen som förbundet redovisar, nämligen att ett land inte bör låsa fast den nationella förvaltningen genom att ange alltför höga referensvärden.

Förbundet noterar att andra länder uppenbart valt att ange låga referensvärden och att stammen har gynnsam bevarandestatus trots att de är mycket färre än i Sverige.

EU inträdet

Art- och habitat direktivet säger att Sverige (liksom andra länder) inte får ha färre individer de stora rovdjuren än vi hade när direktivet trädde i kraft., för Sverige den 1 januari 1995. Vid den tidpunkten fanns det ca 30 vargar, drygt 700 lodjur, 150 järvar och 670 björnar enligt den officiella statistiken. De nivåerna sätter alltså en gräns för GYBS som Sverige inte kan gå under. Eftersom de siffrorna ligger långt under dagens stammar och under de nivåer som förbundet bedömer att regeringen är beredd att sätta som måltal, utgör det kravet ett litet problem. Det är dock viktigt att siffrorna redovisas.

MVP och genetiken

Såväl anvisningarna till artikel 17 rapporteringen som Rovdjursriktlinjerna anger att minsta livskraftiga population kan utgöra grund för bedömning av arternas bevarandestatus. Det anges speciellt att detta kan vara lämpligt i länder som har

bra monitoring och bra empirisk data. Sverige är ett av de länder som har sådan kunskap. Trots detta har rovdjursutredaren valt att inte använda sig av den stora kunskap som finns om arterna, utan nästa undantagslöst valt att använda grova tumregler istället. Det leder konsekvent till mycket högre referensvärden (FRP) än om man följer rekommendationerna i rovdjursriktlinjerna. Utredningen utgår dessutom konsekvent från den s.k.500 regeln för att garantera att inte mer än 5 % av den genetiska variationen skall gå förlorad på 100 år. För samtliga arter har utredningen dessutom valt att utgå från en i princip isolerad Skandinavisk population i den bedömningen. Detta är inte i överensstämmelse med rovdjursriktlinjerna som anger följande sid 16:

"Within the hierarchical view of the population concept that we present above, the issue of demographic and ecological viability will mainly be associated with the population whereas genetic viability would be ensured at the metapopulation (with the possible exception of some of the largest populations)."

Rovdjursriktlinjerna utgår således inte från att ett enskilt land eller att Skandinavien ensamt skall kunna uppfylla det grundläggande genetiska kravet. Det skall göra på metapopulationsnivå.

Förbundets bestämda uppfattning är att det inte finns ett självändamål i att maximera antalet rovdjur på det sätt utredningen föreslår utifrån genetiska tumregler. Tvärt om bör politiken istället syfta till, att som rovdjursriktlinjerna anger, garantera genetiskt utbyte med angränsande populationer. Det ger större förvaltningsutrymme utan att äventyra arternas långsiktiga överlevnad.

Bakgrunden till att EU kommissionen antagit nya riktlinjer för rovdjursförvaltningen är att de skall ge större utrymme för nödvändig socioekonomisk hänsyn, vilket utredaren medvetet utelämnat.

Kapitel 2

Förbundet har i sak inga invändningar mot det som utredningen skriver i detta kapitel. Förbundet vill dock understryka att både riktlinjerna för rapportering enligt Artikel 17 och de särskilda riktlinjerna för förvaltning av stora rovdjur är tolkningar av art- och habitatdirektivet, dvs inte juridiska dokument. Till stora delar överensstämmer de båda riktlinjerna med varandra. Rovdjursriktlinjerna utgår dock från rovdjurens biologi och deras särskiljda påverkan på sin omgivning medan artikel 17 rapporteringen inte gör åtskillnad mellan växter, mollusker eller stora rovdjur. Samma angreppssätt förväntas användas oavsett artens spridningspotential, livslängd eller trofinivå. Det bör vidare påpekas att regeringen i sitt direktiv till utredningen angav att bedömningen skulle göras enligt rovdjursriktlinjerna. Utredaren har snarare valt att bortse från rovdjursriktlinjerna och kritiserar t o m dem. Utredarens förslag äventyrar socioekonomisk hänsyn om de även blir regeringens beslut.

2.1.1 referensvärden

Utredningen beskriver väl vad Artikel 17 rapporteringen avser med referensvärden. Förbundet vill dock poängtera att den ”vetenskapliga” bedömningen som avses ligga till grund för referensvärdet, inte är liktydigt med att naturvetare allena skall tillåtas bestämma risknivåer eller tidsaspekter. Det är upp till politiker att sätta dessa utifrån direktivets minimikrav. Utredningens referensvärden är inte satta på ett konsekvent sätt för de olika arterna.

2.3 Utredningens slutsatser

Utredaren anger att han inte anser att socioekonomiska faktorer skall med i bedömningen av bevarandestatusen för de olika arterna. Bedömningen skall, enligt utredaren, vara ”strikt vetenskaplig” och i enlighet med Habitatkommitténs rapporteringsmallar.

Förbundet vill därför påminna om att regering direktiv angav att *”Livskraftiga populationer ska utredas för varg, lodjur, järv och björn i syfte att ligga till grund för beslut om nya mininivåer eller etappmål, och som uppfyller kravet om en gynnsam bevarandestatus. Detta ska göras i enlighet med art- och habitatdirektivet och de riktlinjer som EU-kommissionen lade fast 2008 (Guidelines for Population Level Management Plans for Large Carnivores).”*

Utredningen har valt att INTE följa regeringens direktiv för utredningen utan istället valt att följa den allmänna rapporteringsmallen enligt artikel 17 som inte gör åtskillnad mellan små sorkar och stora rovdjur. Förbundet vill även påminna om att regeringens utrednings direktiv specifikt anger att utredaren skall ange vad som är en ”livskraftig population”. Tyvärr har rovdjursutredaren valt att inte ta fram nya beräkningar av MVP för de fyra rovdjuren. För varg hänvisas till en äldre beräkning från 2003. Denna visar att 400 vargar är en livskraftig population (< 5% risk för utdöende på 100 år) vilket i grova drag innebär att 200 vargar uppfyller kravet på < 10 % risk för utdöende på hundra år. Andra beräkningar som gjorts anger 100-200 vargar som MVP, förutsatt genetiskt utbyte.

Utredaren har valt att följa 50/500-tumregeln vilket är mera ”ambitiöst” än rovdjursriktlinjerna. Förbundet menar att utredaren redan här valt att inte följa regeringens utredningsdirektiv som anger att bedömningen skall göras enligt rovdjursriktlinjerna.

Förbundet anser att rovdjursutredaren i och med sitt val att anta en mera ”ambitiöst” förhållningssätt än det uppdrag regeringen gett utredningen minskar Sveriges möjligheter att ta nödvändig socioekonomisk hänsyn.

Rovdjursutredarens ställningstaganden leder till nivåer för GYBS som ligger över de juridiska minimikraven enligt Art- och habitatdirektivet.

3 Vargens bevarandestatus.

3.1.2 Referensvärde för utbredningsområde.

Referensvärdet (FRV) är enligt anvisningarna till Artikel 17 det värde som skall ange minimivån för att arten skall kunna uppfylla GYBS. Referensvärdet för bredningsområdet (FRR) är alltså inte liktydigt med det möjliga utbredningsområdet. Rovdjursutredaren väljer att ange att hela den boreala regionen samt renskötselområdet skall utgöra FRR. Förbundet menar att detta synsätt inte är bra. För det första innebär detta, som anges ovan, att det skall finnas vargar i renskötselområdet och i hela den boreala regionen för att GYBS skall anses uppnått, oavsett hur många vargar det finns i andra delar av utbredningsområdet. Förbundet anser att Sverige endast bör ange en mindre del av Sverige, uttryckt i procent, som FRR. Det ger oss förvaltningsutrymme, utan att låsa fast minimikrav som omöjliggör socioekonomisk hänsyn. Förbundet delar dock utredarens syn att förekomsten inte behöver vara fast för att området skall räknas in i artens range.

3.2.2. Referensvärde för populationen

Hela detta kapitel visar hur subjektiva bedömningarna av GYBS är. Det anges att inavelsgraden bör sänkas från dagen 0.30 till 0.10 för att stammen skall anses vara livskraftig. Utredaren redovisar inte att forskarna på Grimsö förordat 0.15 istället för 0.10. Redan där finns olika uppfattningar av vad som är rimligt för ett land med liten landbrygga österut. Art- och habitat direktivet redovisar inte heller några maximivåer för inavelsgrad. Förbundet anser att Sverige INTE skall ange något exakt mål för inavelsgrad för att stammen skall anses ha en gynnsam bevarandestatus. Ett sådant värde skulle kunna innebära att Sverige aldrig kan uppnå GYBS, oavsett vargstammens storlek. Sverige bör istället för att specifik inavelsgraden formulera målet i termer av genflöde, naturlig eller genom aktiva åtgärder, i enlighet med vad rovdjursriktlinjerna anger. Där anges en genetiskt effektiv invandrare per generation som minimikrav.

Utredaren skriver att det inte går att ange en nivå för vargstammen som kan gälla över en längre period. Därför förordar han att den Skandinaviska stammen bör ligga på 500 djur varav Sverige bör anta ett provisoriskt referensvärde om 450 vargar. På vilka grunder utredaren valt just den nivån framgår inte alls, annat än att det ger "bättre förutsättningar" för vargstammen. Förbundet anser att utredarens otydlighet visar hur subjektiva referensvärdena till sist blir trots internationella forskargrupper och vetenskapliga avhandlingar. Det är uppenbart att utredaren inte klarat av att fastställa den juridiska minimivån för vargstammen storlek. Detta på grund av att det inte finns klara regler, endast

övergripande icke kvantitativa mål. Vare sig risknivåer, inavelsgrader eller beståndsstorlek är angivet i direktivet. Till sist blir det subjektiva bedömningar som ligger till grund för utredningens förslag.

Finland anger i sin artikel 17 rapportering 250 vargar som FRP. I det finska vargmålet i EU domstolen angav Finland 20 föryngringar som en livskraftig stam. EU domstolen hade inga invändningar mot denna nivå.

Förbundet anser att de 450 vargar som utredningen föreslår som provisoriskt referensvärde för populationen ligger långt över de åtaganden som Sverige är förpliktigade att uppfylla. De sårbarhetsanalyser som gjorts i Sverige tyder på att en stam på 100-200 djur har mindre än 5 % risk för utdöende. Det förutsätter dock att stammen tillförs nya gener kontinuerligt. 200 vargar i Skandinavium uppfyller enligt förbundet våra internationella åtaganden och de naturvetenskapliga minimikrav som kan ställas. Allt över den nivån utgör svenska politiska ställningstaganden. Redan dagens stam utgör ett mycket stort hot mot många människors intressen.

3.5 Bedömning av bevarandestatusen

Vargstammens bevarandestatus har kraftigt förbättrats på senare år. Inavelsgraden minskar, den genetiska variationen ökar och antalet föryngringar blir fler för varje år. Idag finns inte heller mycket som tyder på att kullstorleken påverkats på ett så negativt sätt som tidigare beskrivits. Den verkliga utvecklingen ger en positivare bild än genetikers och vissa experters profetior. Det finns därför ingen anledning att låta stammen öka ytterligare eftersom dagens stam, långt över riksdagens mål 210 vargar, skapar stora problem redan idag.

Förbundet delar utredarens bedömning att antalet vargar är av mindre betydelse än åtgärder som tryggar genetiskt inflöde.

4 Björnens bevarandestatus

Förbundet delar utredningens bedömning att björnen har en gynnsam bevarandestatus. Förbundet delar dock inte åsikten att referensvärdet (FRP) skall sättas till 1800 björnar.

4.1.2 Referensvärde för utbredningsområde.

Förbundet delar utredningens bedömning att FRR bör utgöras av nuvarande utbredningsområde, då det mer än väl uppfyller kravet för att kunna uppnå FRP. Det bör noteras att bedömningen skiljer sig dock från den som görs för varg. För

varg anges hela den boreala regionen som FRR. Vad grunden för denna åtskillnad i bedömning beror på går inte att utläsa, men visar återigen på måttet av subjektivitet.

4.2.1 Referensvärde för populationen

Detta kapitel är ett utmärkt exempel på hur svårt det är att göra en strikt objektiv vetenskaplig bedömning av FRP. Såväl anvisningarna till Artikel 17 som Rovdjursriktlinjerna säger att sårbarhetsanalyser kan ligga till grund för bedömning av en arts bevarandestatus. Sverige har sannolikt världens bästa kunskap om det nationella beståndets storlek och har gjort beräkningar av MVP för björn, som bygger på empiriska data. Trots detta väljer utredaren att i princip bortse från all den vetenskapliga kunskapen till förmån för grova kriterier utan koppling till just björnen.

MVP för björn har beräknats till 60 björnar av det Skandinaviska björnprojektet. Den nationella miniminivån för björn, 1000 björnar, ligger långt, långt över denna nivå. Ingen kan på fullt allvar hävda att denna nivå inte skulle vara tillräckligt för att tillfredsställa direktivets krav om att Sverige skall ha ”högre ambitioner än att endast förhindra utdöende”. Trots detta väljer utredaren att lämna den ”vetenskapliga” bedömningen till förmån för kriterier som saknar biologisk relevans, nedgradering pga av utbyte av individer med annat land.

Varför utredaren fastnat för just 1800 björnar i Sverige som FRP går överhuvudtaget inte att utläsa. Det finns ingen koppling till MVPs 60 björnar eller kriterium D:s 650 björnar. Siffran 1800 verkar helt tagen ur luften!

I sig finns det få som vill sänka dagens drygt 3000 björnar till nivåer under 1800 björnar. Därmed är en FRP på 1800 björnar utifrån den aspekten inget stort problem. Däremot skickar en sådan förändring mycket negativa signaler till länen som just fastställt miniminivåer för länen. Dessa bygger på den nationella miniminivån 1000 björnar. Om FRP för björn ändras till 1800 björnar måste alla länsvisa mål rivas upp. En miniminivå kan inte ligga under FRP eftersom FRP är den miniminivå som Sverige är förpliktigade att hålla. Förbundet anser att dagens miniminivå väl uppfyller alla våra nationella förpliktiganden gentemot EU och detta med god marginal. En förändring av miniminivån från dagens 1000 björnar till 1800 skulle leda till en mycket negativ debatt och skulle minska förtroendet för rovdjurspolitiken ytterligare.

5 Järvens bevarandestatus.

5.1.4 Referensvärde för utbredningsområdet

Utredaren föreslår att referensvärdet FRR inte sätts till det maximala, utan till en nivå som är tillräcklig för artens överlevnad. Förbundet delar den synen. Förbundet vill dock påpeka att detta synsätt inte tillämpas för de tre andra arterna. Där har FRR satts utifrån andra principer, som kan komma att försvåra Sveriges möjligheter att förvalta stammarna.

5.2.4 Referensvärde för populationen

Hela kapitlet är en bra illustration av hur olika subjektiva bedömningar påverkar olika ställningstaganden. Valet av kriterier påverkar hur många individer som behövs för att nå FRP. MVP, utifrån demografiska visar att 90 individer är tillräckligt för att stammen skall ha < 10 % risk för utdöende på 100 år. Väljer man däremot 500 regeln blir antalet 1170-2380 individer! Inget av dessa val kan sägas vara juridiskt fel, utifrån Art- och habitatdirektivets krav. Utredaren har valt att föreslå 850 järvvar för Sveriges del. Förbundet har inga speciella synpunkter på denna nivå. Förbundet anser dock att den nivån måste sättas utifrån det samlade rovdjurstrycket som påverkar rennäringen. Förbundet anser inte att den av utredaren föreslagna nivån, 850 järvvar, krävs för att uppfylla våra åtaganden gentemot EU.

5.5 Bedömning av bevarandestatusen

Förbundets bedömning är att järven har en gynnsam bevarandestatus dag och att dagens etappmål bör kunna utgöra miniminivå i framtiden. Utredningen förordar att den alpina regionen skall utgöra FRR. Det kan i sammanhanget noteras att Finland som har en järvstam på 40-50 individer i motsvarande region, alpin region, anger att den stammen har en gynnsam bevarandestatus. Återigen visar det hur Sverige, helt utan juridiska krav från EU, konsekvent sätter mål och gränser för GYBS som försvårar nationellt självbestämmande.

6 Lodjurets bevarandestatus

6.1.1 Referensvärde för utbredning

Utredningens föreslagna FRR ligger över den nivå som krävs för att stammen fortlevnad skall kunna säkras. Speciellt mot bakgrund av att FRP som FRR bygger på har satts mycket högt. Förbundet förordar att det utbredningsområde som gällde vid EU inträdet bör utgöra FRR. Det ger utrymme för regional förvaltning och låser inte heller fast Sveriges möjligheter att förvalta lodjuret i framtiden.

6.2.2 Referensvärde för populationen

Utredaren anger i kapitlet att 100-500 lodjur har < 3 % risk för utdöende på 100 år. Det torde inte råda någon tvekan om att den nivån även uppfyller direktivets ”högre ambitioner än att enbart förhindra utdöende”. Utredaren för dock in begreppet långsiktigt bevarande av genetisk variation. Att bevara 95 % av den genetiska variationen är enligt utredningen ”ett mycket ambitiöst mål”. Således inte ett mål som art- och habitatdirektivet ställer. Trots att utredaren själv anger denna nivå som ”mycket ambitiöst” väljer han den nivån som utgångspunkt. Dessutom bygger den beräkningen på att stammen inte har genetiskt utbyte med den finska, vilket utredaren själv anger att den har. De undersökningar som gjorts visar att invandringtakten från Finland överstiger den som Rovdjursriktlinjerna anger, en individ per generation. Utredaren har uppenbart valt att inte ta till sig denna avgörande information. Förbundets bedömning är därför att rovdjursutredningen satt ett alltför högt referensvärde för lodjuret i Sverige. Vid EU inträdet angav Artdatabanken att det fanns ca 700 lodjur i Sverige. Denna nivå uppfyller alla vetenskapliga och juridiska krav som kan ställas på Sverige. Utredarens förslag om ett referensvärde på 1200 lodjur kan komma att låsa lodjursförvaltningen för all framtid. Ingen vet om den höga nivån går att uppfylla långsiktigt. Förbundet menar att det inte finns anledning att sätta referensvärdet högre än det antal som fanns vid EU inträdet.

6.5 Bedömning av bevarandestatusen

Förbundet delar utredningens bedömning att lodjuret har en gynnsam bevarandestatus.

7 Inventering och internationell samverkan

Förbundet delar utredarens bedömning att utökad samverkan mellan de nordiska Finland, Sverige och Norge är önskvärt. Förbundet anser alla de tre länderna skulle tjäna på att ha gemensam förvaltningsstrategi.

Svenska Jägareförbundet

Torsten Mörner

Torbjörn Lövbom

